

89987

ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ

การศึกษาและเผยแพร่ทางวิชาการ
สารนิเทศส้านนาคดี

ประดิษฐ์ วงศ์จิราธิส

รายงานการวิจัยที่มีที่ 105 /
มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่ /

พ.ศ. 2535 /

โครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจาก ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2532

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการจัดหน้า การจัดเก็บ และการให้บริการสารนิเทศของแหล่งผลิตและแหล่งให้บริการสารนิเทศล้านนาคดี และเพื่อรวมรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหัวข้อพิจารณาและการให้บริการของแหล่งสารนิเทศดังกล่าว

วิธีดำเนินการศึกษา ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ โดยเริ่มจากการสำรวจจำนวนของแหล่งสารนิเทศ ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย คือ จังหวัด เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน และแม่สาย ทั้งหมด 52 แห่ง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามความคุ้นเคยกับการสัมภาษณ์ ส่วนการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า แหล่งสารนิเทศล้านนาคดีทั้ง 52 แห่ง มีลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกัน พอจำแนกได้เป็น 6 ประเภท คือ ห้องสมุด ศูนย์สมมานะ ศูนย์วัฒนธรรม หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์ และ สถาบันวิจัย แหล่งสารนิเทศส่วนใหญ่จะรวมรวม จัดหน้า และจัดเก็บสารนิเทศที่เกี่ยวกับจังหวัดต่าง ๆ มากที่สุด ยกเว้นแหล่งประเภทห้องสมุด ที่จัดเก็บสารนิเทศทั่ว ๆ ไป ส่วนการให้บริการ จะให้บริการแก่ บุคคลทั่วไป

สำหรับมัญญาที่แหล่งสารนิเทศต่าง ๆ ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ และปัญหาขาดแคลนงบประมาณในการเงิน

ABSTRACT

This study had two main objectives. Firstly, the study aimed at studying the procurement systems and storage and information services for existing Lan Na documentation as well as materials that are now being produced. Secondly, the study is an attempt to create a data base containing these resources and those of other recognized information sources.

The research methodology used was primarily a survey of 52 information sources in the upper north of Thailand, including the provinces of chiang Mai, Lamphun, Lampang, Chiang Rai, Phayao, Phrae, Nan, and Mae Hong Son. The data, which was generated from questionnaires and interviews, were processed by the content analysis method. In presenting the research findings, a descriptive approach was used.

It was found that the 52 information sources studied had different operating systems. These can be categorized as follows: libraries, information centers, cultural centers, archives, museums and research centers. Most of the sources served together and store information about northern Thailand. Libraries also store a considerable amount of general information. The sources are open to the public.

There are two crucial problems for the information sources. These are an inadequate number of staff and a lack of financial support.

ประกาศคุณภาพ

งานวิจัยเรื่อง "การศึกษาแหล่งผลิตและแหล่งน้ำบริการสารนิเกสล้านนาอีกครั้ง" นี้ สำเร็จลุล่วง
ได้ด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทบทวนงานทางวิชาการ ที่ได้ครุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ พันธุ์ชาติ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้กรุณาให้คำแนะนำ
นำเสนอและขอคัดอ่านเป็นพระรอยชนน์ต่อการวิจัย

ดร. ราษฎร์ ฤนาท ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาเชียง ได้กรุณาให้กำกับงาน
ข้อคิด และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย เช่นเดียวกัน

ผู้ที่มีอาจละเว้นการประกาศคุณภาพ ณ ที่นี่ได้ คือ วิทยากรทุกท่านและผู้รับผิดชอบหน่วยงานต่างๆ ในแผนแหล่งสารนิเกสล้านนาอีกครั้ง ที่ให้ข้อมูลอันเป็นพระรอยชนน์ต่อการวิจัยนี้

นอกจากนี้ ยังมีบุคลากรอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอประกาศคุณภาพ
ไว้ ณ ที่นี่

ปราภร วงศ์จำรัส

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
คำนิยามที่พบทั่วไป	3
2 เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง	3
ผลงานด้านสารนิเทศล้านนาคดี	5
ผลงานด้านเผยแพร่สารนิเทศ	5
3 วิธีดำเนินการศึกษา	13
การศึกษาจากเอกสาร	13
การทำเนิดกุ่งประชารถที่ใช้ในการศึกษา	15
การสร้างโครงร่างมือที่ใช้ในการรวมข้อมูล	16
การถอดรวมข้อมูล	17
การวิเคราะห์และการเสนอผลการศึกษา	17
4 ผลของการศึกษา	18
การดำเนินงานด้านสารนิเทศของแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษา	18
ห้องสมุด	18
ศูนย์สนับสนุน	22
ศูนย์วัฒนธรรม	29
หอจดหมายเหตุ	31
พิพิธภัณฑ์	32
สถาบันวิจัย	34

	ปัญหาของแนวลั่งสารบินเทศถ้าเนาแล้วดี	37
5	สรุปผลการศึกษาและข้อสรุปแนะ	41
	สรุปผลการศึกษา	41
	ข้อสรุปแนะ	45
	บรรณานุกรม	46
	ภาคผนวก	51